

# РЕШЕНИЕ

№ 243

гр. Варна, 13.03.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ ГО,** в публично заседание на пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мирела Огн. Кацарска

Членове: Иванка Д. Дрингова  
Весела Гълъбова

при участието на секретаря Петя П. П.а  
като разгледа докладваното от Мирела Огн. Кацарска Въззивно гражданско дело № 20243100500170 по описа за 2024 година

Производството е по реда на глава XX от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на М. А. Х. срещу Решение № 3639/10.11.2023 г., постановено по гр.д. № 16201/2022 г. по описа на Районен съд - Варна, XIV състав, с което е прието за установено, че съществува вземането на И. М. И., ЕГН \*\*\*\*\* по Заповед за изпълнение по чл.410 ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д.№ 12612/22 г. за заплащане на сумата 950 лева, представляваща останала неплатена част от главница 6000 лева, дължима на основание неформален договор за заем от 27.12.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 20.09.2022 г. до окончателното изплащане на главницата, на осн.чл. 422 ГПК, вр.чл.240 ЗЗД.

Във въззивната жалба се излагат доводи за недопустимост на първоинстанционното решение, поради произнасяне „сврѣхпетитум“. Релевира се и незаконосъобразност на същото като резултат от неправилно формиране на вътрешното убеждение на съда въз основа на събраните по делото доказателства. Отправя се искане за отмяна на първоинстанционното решение и постановяване на ново, с което да се отхвърли изцяло предявения иск. Претендират се разноски.

Въззиваемата И. М. И. в срока по член 263, алинея 1 от ГПК не депозира отговор по така подадената жалба.

В съдебно заседание страните, чрез процесуалните си представители, поддържат изразената позиция по спора.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 2 от ГПК, от надлежно легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата. В обхвата на така посочените въззивни предели ВОС намира, че решението е постановено в границите на правораздавателната компетентност на съда и от законен състав, поради което се явява валидно. В рамките на тази проверка настоящият състав намира предявения иск с правно основание чл. 422 от ГПК за процесуално допустим, поради което и дължи произнасяне по същество на спора. Правният интерес от предявяване на установителния иск се обосновава с постъпило в срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК възражение от ответника срещу дължимостта на сумите по заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК в производството по ч.гр.д.№ 12612/22 г. по описа на ВРС, XIV състав.

По отношение неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл. 269, ал. 1, изр. 2 от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

За да се произнесе по спора, Варненски Окръжен съд съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по иск на И. М. И. против М. А. Х. с правно основание чл. 422 от ГПК за приемане за установено в отношенията между страните, че съществува вземането на И. по заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д. № 12612/22 г. за заплащане на сумата от 6000 лева, представляваща останала неплатена част от главница 6000 лева, дължима на основание неформален договор за заем от 27.12.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 20.09.2022 г. до окончателното изплащане на главницата и сумата от 2008 лева, представляваща мораторна лихва върху главницата от 6000 лева за периода от 30.05.2020 г. до 19.09.2022 г., на осн.чл. 422 ГПК, вр.чл.240 ЗЗД и вр. с чл. 86 от ЗЗД.

В срока по чл. 131 от ГПК е депозиран писмен отговор от ответницата М. А. Х., с който оспорва вземането, като признава, че е получила сумата по договора за заем, но същата била не за нея, а за посоченото търговско дружество. По време на пандемията от Ковид-19 дружеството имало финансови затруднения и след проведен разговор с ищцата тя се съгласила да изчака докато се върне дадената в заем сума. Ответницата останала с впечатление, че е съгласна. Въпреки това, ищцата е подала заявление по чл.410 ГПК и се е снабдила със заповед. Подала е възражение срещу заповедта.

С протоколно определение от 03.10.2023 г. ВРС прекратява производството в частта по предявения иск с правно основание чл. 422 от ГПК, вр. с чл. 86 от ЗЗД за приемане за установено между страните, че Х. дължи на И. сумата от 2008 лева, представляваща мораторна лихва върху главницата от 6000 лева за периода от 30.05.2020 г. до 19.09.2022 г., на основание чл. 232 от ГПК.

От събраните по делото доказателства съдът, намира за установено следното от фактическа страна:

С РКО от 27.12.2019 г. /лист 3 от делото на ВРС/ И. М. И. предоставя на М. А. Х. сумата от 10 000 лева, като основание за предоставяне на горната е записано „заем личен 65 % по банков“ със срок - 30.05.2020 г.

С РКО от 17.10.2021 г. /лист 4 от делото на ВРС/ И. И. получава от М. Х. сумата от 850 лева като основание за плащането е посочено „възстановен частично аванс по кредит главница 10 000“.

С РКО от 18.10.2021 г. /лист 3 от делото на ВРС/ И. И. получава от М. Х. сумата от 1150 лева като основание за плащането е посочено „възстановен частично кредит главница от 10 000“.

С РКО от 21.12.2021 г. /лист 4 от делото на ВРС/ И. И. получава от „Метал корпорейшън“ чрез Х.Х. сумата от 2000 лева като основание за плащането е посочено „възстановен частично кредит главница от 10 000“.

С РКО от 19.03.2021 г. /лист 19 от делото на ВРС/ И. И. получава от М. Х. и Х.Х. сумата от 400 лева като основание за плащането е посочено „изплатена част от лихва по главница от 10 000 лв“.

С РКО от 09.04.2021 г. /лист 20 от делото на ВРС/ И. И. получава сумата от 650 лева като основание за плащането е посочено „лихва по главница от 10 000“.

С РКО от 17.05.2021 г. /лист 21 от делото на ВРС/ И. И. получава от „Метал корпорейшън“ ООД сумата от 2000 лева като основание за плащането е посочено „възстановено частично по главница от 10 000 лв“.

С вносна бележка от 16.12.2022 г. /лист 24 от делото на ВРС/ М. А. Х. внася по сметка на И. М. И. в „Юробанк България“ АД сумата от 4 000 лева с основание „плащане по ч.гр. д № 12612/2022 г.“.

Съдът, след съвкупния анализ на събраните по делото пред първа инстанция доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на закона, в предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбата, достигна до следните правни изводи:

Договорът за заем е реален договор и се счита за сключен от момента, в който заемодателят даде, а заемополучателят получи заетата сума или друга заместима вещ. Безспорно, следва да е налице съгласие - съвпадане на насрещните волеизявления на страните, но това не е достатъчно - фактическият състав се завършва след като вещта бъде предадена /при заем за потребление се предава паричната сума/. Доказването на сключен договор за заем става чрез възпроизвеждането пред съда /пряко или с поредица изключващи друга възможност косвени факти/ на изявлението на получателя, че получава определена сума пари със задължението да ги върне. В производството по иск с правно основание по чл. 422 от ГПК, във вр. с [чл. 240, ал. 1 от ЗЗД](#) върху ищеца лежи доказателствената тежест да установи, че е дал заемни средства, а при оспорване на иска, ответникът установява възраженията си, че задължението е погасено и други факти съобразно наведените

възражения.

Между страните не се спори, а е и от приетите по делото писмени доказателства се установява, че с РКО от 27.12.2019 г. И. М. И. предоставя на М. А. Х. сумата от 10 000 лева, като основание за предоставяне на горната е записано „заем личен 65 % по банков“ със срок - 30.05.2020 г. Т.е. в настоящото производство се установи наличие между страните на облигационно правна връзка, имаща характера на неформален договор за заем, по който ищцата се явява заемодател, а ответницата заемател за сумата от 10 000 лева, реално предадена на 27.12.2019 г.

В тежест на ответницата е да установи, че е върнала заемната сума, като за целта са представени РКО и вносна бележка. Ищцовата страна не оспорва получаването на сумите по РКО от 17.10.2021 г. за сумата от 850 лева, по РКО от 18.10.2021 г. за сумата от 1150 лева и по РКО от 21.12.2021 г. за сумата от 2000 лева или общо сумата от 4000 лева като частични погасявания на дължимата главница в общ размер на 10 000 лева. Спорният въпрос между страните е за заплащането на остатъка от заемната главница от 6 000 лева.

Допуснатата очевидна фактическа грешка в Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д.№ 12612/2022 г. по описа на ВРС, XIV състав досежно липсата на отбелязване, че се касае за остатък от неизплатена главница, въпреки че така е поискано от заявителката, следва да се поправи от ВРС по реда на чл. 247 от ГПК и не влияе върху допустимостта на настоящото производство.

С РКО от 19.03.2021 г. за сумата от 400 лева и с РКО от 09.04.2021 г. за сумата от 650 лева видно от съдържанието им е заплатена лихва по главница, а не самата главница, поради което на основание чл. 76, ал.1, изр. 1 от ЗЗД не следва да се приеме, че със сумата в общ размер от 1050 лева се погасява именно неизплатения остатък от заемната сума.

С РКО от 17.05.2021 г. на И. И. е заплатена от „Метал корпорейшън“ ООД сумата от 2000 лева като основание за плащането е посочено „възстановено частично по главница от 10 000 лв“. Документът е подписан от получателката на сумата, като автентичността му не е оспорена от нея. Налице е изпълнение на чуждо задължение от трето лице, което е допустим способ за погасяването му, съобразно разпоредбата на чл. 73 от ЗЗД.

Не се оспорва от ищцата, а и от представената вносна бележка от 16.12.2022 г. е видно престирането от ответницата по банков път на сумата от 4000 лева като частично погасяване на заемната главница, което е извършено в хода на първоинстанционното производство. Т.е. към момента на приключване на устните състезания пред ВРС задължението на заемополучателката за заплащане на сумата от 6 000 лева, представляваща остатък от незаплатена главница по договор за заем от 27.12.2019 г. е изцяло погасено /РКО от 17.05.2021 г. – 2000 лева и вносна бележка от 16.12.2022 г. – 4 000 лева/, поради което и предявените против нея искове с правно основание чл. 422 от ГПК, вр. с чл. 240 от ЗЗД, вр. с чл. 86 от ЗЗД се явяват неоснователни.

Като е достигнал до частично различни крайни правни изводи, първоинстанционният съд е постановил неправилно решение в частта, с която е приел за установено, че

въззивницата Х. дължи на И. М. И. сумата от 950 лева, представляваща останала неизплатена част от главница 6000 лева, дължима на основание неформален договор за заем от 27.12.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 20.09.2022 г. до окончателното изплащане на главницата, за която сума е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д. № 12612/22 г. по описа на ВРС, XIV състав, поради което същото следва да бъде отменено в тази му част, като вместо това въззивният съд следва да постанови ново, с което отхвърли иска.

В отхвърлителната си част Решение № 3639/10.11.2023 г., постановено по гр.д. № 16201/2022 г. по описа на Районен съд - Варна, XIV състав /за разликата над сумата от 950 лева до общия търсен размер на незаплатената главница от 6000 лева/ е влязло в законна сила.

С оглед на изхода на правния спор, в частта за разносните Решение № 3639/10.11.2023 г., постановено по гр.д. № 16201/2022 г. по описа на Районен съд - Варна, XIV състав следва да бъде ревизирано, както и Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д. № 12612/22 г. по описа на ВРС, XIV състав.

В първоинстанционното производство ищцата И. е отправила искане с правно основание чл. 78, ал. 1 от ГПК за присъждане на направените по делото разноси, като такива следва да ѝ се присъдят съобразно основателната част от иска към момента на предявяването му /част от главницата от 4000 лева е заплатена в хода на производството/, поради което ответницата Х. следва да бъде осъдена да заплати сумата от 47.70 лева, представляваща заплатена държавна такса – 71.20 лева. Доказателства за заплатено адвокатско възнаграждение пред ВРС не са представени.

Ответницата е Х. е отправила искане с правно основание чл. 78, ал. 3 от ГПК за присъждане на направените по първоинстанционното дело разноси, поради което такива следва да ѝ се присъдят съобразно неоснователната част от иска /част от главницата от 2000 лева е била заплатена преди образуване на заповедното производство/, поради което И. следва да бъде осъдена да заплати сумата от 198 лева, представляваща заплатено адвокатско възнаграждение – 600 лева, съобразно представен договор за правна защита и съдействие /лист 36/.

За въззивна инстанция на въззивника Х., на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, съобразно обжалваемия интерес и уважената част от въззивната жалба, следва да ѝ се присъдят разноси като въззиваемата И. следва да бъде осъдена да заплати сумата от 425 лева, представляваща заплатени от него държавна такса – 25 лева и заплатено адвокатско възнаграждение – 400 лева, съобразно представен договор за правна защита и съдействие /лист 30/. Съобразно нормата на чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за една инстанция дължимото минимално възнаграждение е 400 лева, тоест заплатената сума е в минимално предвидения размер и не се явява прекомерна съобразно фактическата и правна сложност на делото.

Въззиваемата И. не е отправила искане за присъждане на сторените съдебно-

деловодни разноси пред въззивната инстанция, поради което и такива не следва да бъдат възлагани в тежест на въззивницата.

В заповедното производство заявителката И. е отправила искане с правно основание чл. 78, ал. 1 от ГПК за присъждане на направените по делото разноси, като такива следва да й се присъдят съобразно основателната част от иска към момента на предявяването му /част от главницата от 4000 лева е заплатена в хода на производството/, поради което длъжникът Х. следва да бъде осъден да заплати сумата от 375.31 лева, представляваща заплатена държавна такса – 160.16 лева и заплатено адвокатско възнаграждение – 400 лева, съобразно представен договор за правна защита и съдействие /лист 7/.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

## **РЕШИ:**

**ОТМЕНЯ** Решение № 3639/10.11.2023 г., постановено по гр.д. № 16201/2022 г. по описа на Районен съд - Варна, XIV състав В ЧАСТТА, с която с което е прието за установено, че съществува вземането на И. М. И., ЕГН \*\*\*\*\* против М. А. Х., ЕГН \*\*\*\*\* по Заповед за изпълнение по чл.410 ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д.№ 12612/22 г. за заплащане на сумата от 950 /деветстотин и петдесет/ лева, представляваща останала неплатена част от главница 6000 лева, дължима на основание неформален договор за заем от 27.12.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 20.09.2022 г. до окончателното изплащане на главницата, на осн.чл. 422 ГПК, вр.чл.240 ЗЗД, вр. с чл. 86 от ЗЗД, като вместо него ПОСТАНОВЯВА:

**ОТХВЪРЛЯ** иска на И. М. И., ЕГН \*\*\*\*\* , с адрес: гр. Варна, ул. „Околчица“ № 8, ет. 2, ап. 2 против М. А. Х., ЕГН \*\*\*\*\* , с адрес: гр. Варна, ул. „Костур“ № 8 В ЧАСТТА за приемане за установено, че М. А. Х., ЕГН \*\*\*\*\* дължи на И. М. И., ЕГН \*\*\*\*\* сумата от 950 /деветстотин и петдесет/ лева, представляваща останала неплатена част от незаплатен остатък от главница в размер на 6000 /шест хиляди/ лева, дължима на основание неформален договор за заем от 27.12.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 20.09.2022 г. до окончателното изплащане на главницата, за което е издадена Заповед за изпълнение по чл.410 ГПК № 6197/23.9.2022 г., издадена по ч.гр.д.№ 12612/22 г. по описа на ВРС, XIV състав, на осн.чл. 422 ГПК, вр.чл.240 ЗЗД, вр. с чл. 86 от ЗЗД, като неоснователен.

**РЕШЕНИЕТО** в необжалваната част е влязло в законна сила.

**ОСЪЖДА** М. А. Х., ЕГН \*\*\*\*\* , с адрес: гр. Варна, ул. „Костур“ № 8 ДА ЗАПЛАТИ на И. М. И., ЕГН \*\*\*\*\* , с адрес: гр. Варна, ул. „Околчица“ № 8, ет. 2, ап. 2, както следва: сумата от 71.20 /седемдесет и един лева и двадесет стотинки/ лева – разноси

за първоинстанционното производство, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК и сумата от 375.31 /триста седемдесет и пет лева и тридесет и една стотинки/ - разноси за заповедното производство, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

**ОСЪЖДА** И. М. И., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. Варна, ул. „Околчица“ № 8, ет. 2, ап. 2 **ДА ЗАПЛАТИ** на М. А. Х., ЕГН \*\*\*\*\*, с адрес: гр. Варна, ул. „Костур“ № 8 сумата от 198 /сто деветдесет и осем/ лева – разноси за първоинстанционното производство, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

**РЕШЕНИЕТО** подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_